

РІШЕННЯ

До протоколу № 196
від 14 січня 2026 року

Про стан використання у 2023-2025 роках субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за напрямками

Упродовж останніх років, навіть за умови воєнного стану в Україні, спостерігається тенденція до системного зростання обсягів державних субвенцій на розвиток та функціонування освітньої сфери. Водночас зростання фінансування не супроводжується пропорційним підвищенням рівня фактичного освоєння коштів, що свідчить про наявність системних проблем організаційного, нормативного та управлінського характеру.

Враховуючи вищезазначене, та відповідно до статей 85 та 89 Конституції України, статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», керуючись повноваженнями щодо здійснення парламентського контролю у сфері освіти та використання коштів державного бюджету, Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій з метою посилення контролю за використанням субвенцій та усунення виявлених проблем планування та реалізації відповідних бюджетних програм 14 січня 2026 року на своєму засіданні розглянув питання щодо стану використання у 2023-2025 роках субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за напрямками.

У порядку здійснення контрольних функцій Комітет звернувся до Міністерства освіти і науки України (далі – МОН України), Міністерства фінансів України (далі – Мінфін України) з проханням надати інформацію щодо стану використання субвенцій за бюджетними програмами за відповідними напрямками у 2023-2025 роках.

Міністерство освіти і науки України листом від 08.01.2026 № 1/371-26 та Міністерство фінансів України листом від 08.01.2026 № 07010-03-2/713 надали оперативну інформацію щодо стану використання субвенцій за бюджетними програмами за відповідними напрямками у 2023-2025 роках.

Крім того, у своєму листі Мінфін України звернуло увагу, що терміни подання звітності про виконання державного бюджету визначено статтями 58–61 Бюджетного кодексу України. Тому показники з виконання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за 2025 рік мають оперативний характер. Згідно зі статтею 22 Бюджетного кодексу України головний розпорядник бюджетних коштів (МОН України) здійснює управління бюджетними коштами у межах встановлених

йому бюджетних повноважень, забезпечуючи ефективне, результативне і цільове використання бюджетних коштів, організацію та координацію роботи розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня й одержувачів бюджетних коштів у бюджетному процесі. Згідно з порядками та умовами надання і використання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам повноваження з надання звітування про виконання субвенцій належать до Міністерства освіти і науки України.

Аналіз інформації, наведеної у додатках до листів Мінфін України та МОН України від 08.01.2026, свідчить про суттєве зростання обсягів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам у 2023–2025 роках та подальше їх збільшення, заплановане на 2026 рік, при одночасному зниженні рівня фактичного використання коштів за окремими напрямками.

Аналіз стану використання коштів субвенцій здійснено за трьома напрямками:

1. **Капітальні видатки.**
2. **Поточні видатки.**
3. **Перерозподіл видатків у 2025 році.**

1. Капітальні видатки (додаток 1 до листів МОН України та Мінфін України)

У 2023 році обсяг субвенцій капітального характеру становив 2,5 млрд грн, з яких використано 82,9 %, що призвело до утворення залишків у сумі понад 426,9 млн грн.

У 2024 році обсяг субвенцій зріс більш ніж у 2,6 рази (до 6,5 млрд грн), однак рівень використання знизився до 74,5 %, а обсяг невикористаних коштів збільшився до 1,66 млрд грн.

У 2025 році обсяг капітальних субвенцій збільшився до 13,3 млрд грн, при цьому фактичне використання склало лише 64,9 %, а залишки невикористаних коштів — 4,67 млрд грн.

На 2026 рік передбачено подальше збільшення обсягів капітальних субвенцій, що за відсутності системних управлінських змін несе ризики подальшого накопичення залишків невикористаних коштів.

Діаграма 1

Діаграма 2

Діаграма 3

Така динаміка свідчить про системні проблеми з реалізацією інвестиційних проєктів на місцях, зокрема у частині планування, підготовки проєктно-кошторисної документації та організації закупівель.

Найнижчі показники використання коштів спостерігаються за субвенціями на облаштування безпечних умов у закладах загальної середньої освіти (укриття, протипожежний захист), а також на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів освіти. Водночас стабільно високий рівень використання (понад 95 %) спостерігається за субвенцією на придбання шкільних автобусів.

Таблиця 1

Використання у 2023-2025 роках коштів у розрізі субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам (загальний фонд, капітальні видатки) (%)

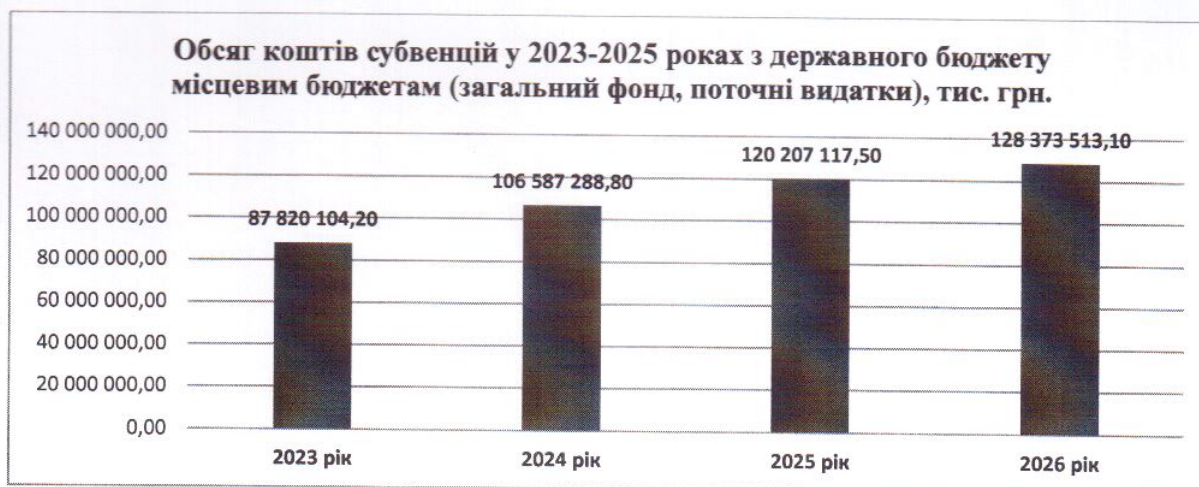
СУБВЕНЦІЇ	2023 рік	2024 рік	2025 рік
	% використання		
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на модернізацію майстерень і лабораторій закладів професійної та фахової передвищої освіти, забезпечення енергоефективності, безпеки та індивідуальності освітнього простору		95,1	81,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (облаштування закладів), зокрема військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою	73,4	54,2	68,3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдальень (харчоблоків) закладів освіти, зокрема військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою		63,3	64,6
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на безперешкодинний доступ до якісної освіти - шкільні автобуси	97,2	99,4	96,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (протипожежний захист), зокрема військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою			39,6
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти "Нова українська школа"		95,2	79,9
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, закладів освіти з посиленою військово-фізичною підготовкою			0

2. Поточні видатки (додаток 2 до листів МОН України та Мінфін України)

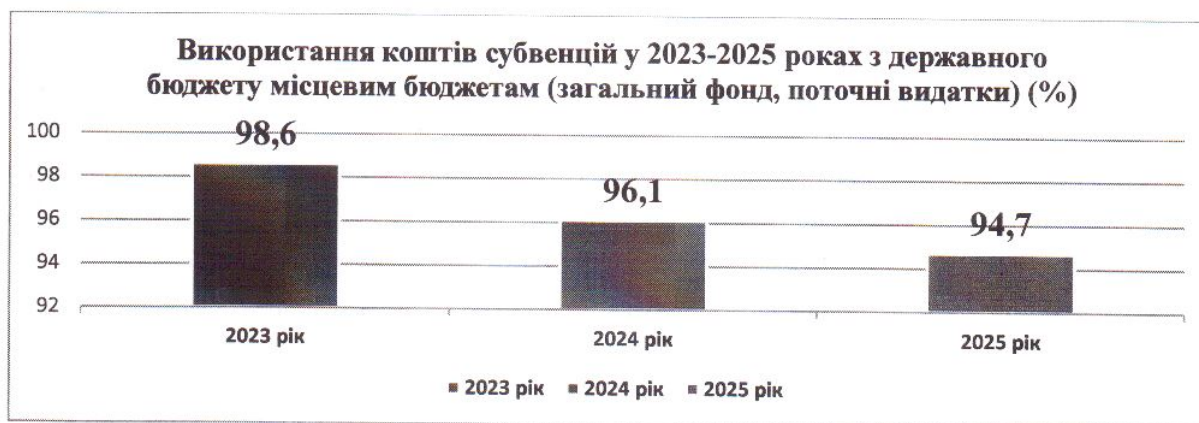
У 2023 році обсяг поточних субвенцій становив 87,82 млрд грн, у 2024 році обсяг субвенцій зріс більш ніж у 1,2 рази (до 106,59 млрд грн), у 2025 - до 120,21 млрд грн.

Поточні субвенції у 2023–2025 роках характеризуються загалом вищим рівнем освоєння коштів. У 2023 році використання становило 98,6 %, у 2024 році — 96,1 %, у 2025 році — 94,7 %. Разом з тим, навіть за цих показників у 2025 році обсяг невикористаних коштів перевищив 6,4 млрд грн.

Діаграма 4

Діаграма 5

Діаграма 6

При цьому, освітня субвенція як основна складова поточних трансфертів стабільно виконувалась на рівні 96–98 %, однак із щорічним зростанням абсолютного обсягу залишків.

Особливу увагу привертає низький рівень використання субвенції на забезпечення харчуванням учнів закладів загальної середньої освіти, де у 2024–2025 роках використання не перевищувало 54 %, а у 2025 році при значному (майже у 2 рази) збільшенні планових обсягів утворилися значні залишки коштів.

Субвенція на підтримку осіб з особливими освітніми потребами демонструє позитивну динаміку щодо рівня використання, проте залишки коштів також зберігаються.

Таблиця 2

Використання у 2023–2025 роках коштів у розрізі субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам (загальний фонд, поточні видатки) (%)

Субвенції	2023 рік	2024 рік	2025 рік
	% використання		
Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	98,6	96,9	96,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами	85,4	93,9	97,1
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти "Нова українська школа"		67,3	65,9
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення харчуванням учнів закладів загальної середньої освіти		53,3	54
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти			92,1

3. Перерозподіл видатків у 2025 році (додаток 3 до листів МОН України та Мінфін України)

У 2025 році здійснювався перерозподіл видатків між окремими субвенціями, зокрема з субвенції на харчування учнів (1 512 199,5 тис. грн.) та субвенції на доплати педагогічним працівникам (516 139,4 тис. грн.) на користь освітньої субвенції було перерозподілено 2 028 338,9 тис. грн.

Незважаючи на такі управлінські рішення, рівень касового виконання за окремими субвенціями залишився недостатнім, що свідчить про обмежену ефективність.

Таблиця 3

Інформація щодо перерозподілу видатків на субвенцій на 2025 рік

Назва бюджетної програми *	Затверджено Державним бюджетом на 2025 рік, тис. грн.	Обсяг перерозподілених видатків, тис. грн.	Враховано у бюджеті, з урахуванням перерозподілу, тис. грн.	Касові видатки, станом на 31.12.2025, тис. грн.	Залишки			
					без урахування перерозподілу, тис. грн.	% використання	з урахуванням перерозподілу, тис. грн.	% використання
Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	103 162 315,0	2 028 338,9	105 190 653,9	101 169 819,2	1 992 495,8	98,1	4 020 834,7	96,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення харчуванням учнів закладів загальної середньої освіти	4 593 107,2	-1 512 199,5	3 080 907,7	1 664 744,5	2 928 362,7	36,2	1 416 163,2	54,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти	11 997 100,0	-516 139,4	11 480 960,6	10 569 066,3	1 428 033,7	88,1	911 894,3	92,1

Підсумовуючи вищезазначене, Комітет відзначає, що:

1. У 2023–2025 роках держава суттєво збільшила обсяги субвенцій, спрямованих на розвиток та підтримку системи освіти, однак зростання фінансування не супроводжувалося пропорційним зростанням ефективності його використання, особливо за капітальними видатками.

2. Незважаючи на загалом високий рівень освоєння поточних субвенцій, в абсолютних показниках щороку формуються значні залишки коштів, що свідчить про системні проблеми бюджетного планування.

3. Капітальні субвенції характеризуються стійкою тенденцією до зниження відсотка використання коштів при різкому зростанні обсягів фінансування.

4. Перерозподіл видатків у межах бюджетного року частково знижує ризики неосвоєння коштів, однак не усуває першопричин проблеми.

Відтак Комітет констатує, що сукупність наведених проблем свідчить про необхідність переходу від формального розподілу субвенцій до результативної моделі управління бюджетними коштами, яка передбачатиме підвищення якості планування, посилення інституційної спроможності на місцях, удосконалення нормативного регулювання та запровадження дієвих механізмів відповідальності. Без системних змін зростання обсягів фінансування і надалі супроводжуватиметься накопиченням значних залишків невикористаних коштів.

Заслухавши інформацію Голови Комітету С. Бабака, представників Міністерства освіти і науки України та Міністерства фінансів України, а також враховуючи вищезазначене, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Інформацію Міністерства освіти і науки України та Міністерства фінансів України щодо стану використання у 2023-2025 роках субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за напрямками взяти до відома.

2. Визнати роботу Міністерства освіти і науки України в частині здійснення заходів щодо ефективного використання коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за напрямками *незадовільною*.

3. *Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій:*

3.1. У лютому 2026 року розглянути на своєму засіданні питання стану та проблем використання у 2023-2025 роках субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за напрямками (у розрізі субвенцій, об'єктів та регіонів).

4. *Рекомендувати Міністерству освіти і науки України:*

У термін до 26.01.2026 року

4.1. Надати Комітету інформацію щодо стану та проблем використання у 2025 році субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за напрямками (у розрізі субвенцій та регіонів) (відповідно до листа Комітету від 31.12.2025 № 04-24/17-2025/302198), а також детальну інформацію щодо використання у 2023-2024 роках субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (облаштування укриттів), зокрема військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеях, ліцеях із посиленою військово-фізичною підготовкою, та на реалізацію публічного інвестиційного проекту на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів освіти, зокрема військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою (у розрізі об'єктів та регіонів).

4.2. Провести комплексний аналіз ефективності використання субвенцій у 2023–2025 роках та надати пропозиції щодо удосконалення моделі управління бюджетними коштами, зокрема щодо підвищення якості планування коштів субвенцій, удосконалення нормативного регулювання, механізмів відповідальності за їх використання тощо.

5. Контроль за виконанням Рішення покласти на Голову Комітету С.В. Бабака.

Голова Комітету

Сергій БАБАК